

“Kiberhuquq va kiberetika” fanidan yakuniy nazorat savollar ro‘yxati

1. Kiberjinoyat tushunchasiga ta’rif bering va uning asosiy belgilarini sanab o‘ting.
2. Kiberjinoyatlarni amalga oshirish vositalariga qarab qanday turlarga ajratish mumkin?
3. Zamonaviy jamiyatdagi axborot munosabatlari holatining axloqiy me’yorlarga tasiri qanday?
4. “Kiberxavfsizlik to‘g‘risida”gi qonunining asosiy maqsadi nima?
5. Kibermakonning asosiy xususiyatlarini yoritib bering.
6. Axborot xavfsizligining asosiy tamoyillari va ularning mohiyati nima?
7. Tahdid, zaiflik va risk atamalarining farqini tushuntiring.
8. Hujum manbalarini aniqlashning qanday usullari mavjud?
9. Buzg‘unchilarning motivatsiyalari qanday bo‘lishi mumkin?
10. Insayder tahdidi nima va undan himoyalani choralari sanab o‘ting.
11. Oq shlyapali va qora shlyapali xakerlar o‘rtasidagi asosiy farq nima?
12. Sarg‘uzasht qidiruvchi xakerlar kimlar va ularning xatti-harakatlari qanday tavsiflanadi?
13. Kiberjinoyatlarni tergov qilishda raqamli kriminalistikasining o‘rni?
14. Axborot resurslarini muhofaza qilishning tashkiliy chora-tadbirlariga nimalar kiradi?
15. Axborotni darajalarga bo‘lish tamoyillari qanday va ular qanday maqsadda qo‘llaniladi?
16. Konfidensial axborotga qanday tasnif beriladi va har bir daraja qanday himoyalani?
17. Riskni boshqarish jarayonining asosiy bosqichlarini sanab o‘ting.
18. Riskni davolashning qanday strategiyalari mavjud? Misollar keltiring.
19. Axborot xavfsizligi siyosatini ishlab chiqishda qanday omillarni hisobga olish kerak?
20. Xalqaro nizolar huquqining kiberfazoga taalluqli jihatlari nimalardan iborat?
21. ISO/IEC 27001:2013 standartining asosiy mazmuni va qo‘llanilish sohasini yoritib bering.
22. ISO/IEC 27002:2013 standartida ko‘rsatilgan axborot xavfsizligi boshqaruvining amaliy qoidalari qaysilar?
23. ISO/IEC 27005:2008 standarti axborot xavfsizligi risklarini boshqarishda qanday yordam beradi?
24. ISO/IEC 17799:2005 standarti bilan ISO/IEC 27002 o‘rtasidagi bog‘liqlik nima?

25. AQShning FIPS (Federal Information Processing Standards) standarti nima va u qanday maqsadda ishlatiladi?
26. Yevropa Ittifoqining axborot xavfsizligi bo'yicha NIS Direktivasi qanday talablarni o'z ichiga oladi?
27. GDPR qonunchiligining asosiy tamoyillari nimalar?
28. GDPR doirasida shaxsiy ma'lumotlarni qayta ishlash uchun qonuniy asoslar qaysilar?
29. Bern konvensiyasining mualliflik huquqini himoya qilishdagi ahamiyati nima?
30. Butunjahon intellektual mulk tashkiloti (WIPO) qanday vazifalarni bajaradi?
31. Global Kiberxavfsizlik Indeksi (GCI) qanday mezonlar asosida tuziladi?
32. O'zbekistonning GCI reytingidagi o'rni va kiberxavfsizlik sohasidagi yutuqlari haqida ma'lumot bering.
33. NIST tashkilotining kiberxavfsizlik sohasidagi ahamiyati qanday?
34. Korxonani attestatsiyadan o'tkazish bosqichlari qanday va uning maqsadi nima?
35. Axborot xavfsizligi vositalarini sertifikatlashtirish tartibi qanday amalga oshiriladi?
36. "Davlat sirlarini saqlash to'g'risida"gi Qonunning ahamiyati qanday?
37. "Shaxsga doir ma'lumotlar to'g'risida"gi Qonun va uning asosiy mazmunini yoritib bering.
38. Elektron raqamli imzo (ERI) qanday huquqiy kuchga ega va qaysi hollarda qo'llaniladi?
39. O'zbekiston Respublikasida kiberxavfsizlik sohasidagi vakolatli davlat organi qaysi va uning vakolatlari nimalar?
40. Kiberxavfsizlik sohasida xalqaro hamkorlikning asosiy yo'nalishlari qaysilar?
41. Etika, kiberetika va qadriyatlar atamalariga ta'riflar keltiring va ularning o'zaro bog'liqligini tushuntiring.
42. Kiberetikaning asosiy tamoyillarini sanab o'ting.
43. Kompyuter etikasi kodeksi qanday maqsadda ishlab chiqilgan va unda qanday qoidalar mavjud?
44. Internetda o'zini tutish va muloqot qilishning umumiy qoidalari (netiket) qaysilar?
45. Elektron pochta orqali muloqot qilishda qanday etiket qoidalariga rioya qilish kerak?

46. Video muloqot va onlayn uchrashuvlar uchun netiket qoidalari haqida ma'lumot bering.
47. Ijtimoiy tarmoqlarda ma'lumot almashishda qanday axloqiy me'yorlarga amal qilish lozim?
48. Jamoat joylarda (forumlar, chatlar) muloqot qilish uchun netiket qoidalari qaysilar?
49. Shaxsiy yozishmalar uchun maxfiylik va hurmat tamoyillari qanday qo'llaniladi?
50. Internet tadqiqot etikasi nima va olimlar qanday axloqiy tamoyillarga rioya qilishlari kerak?
51. Kiberurush etikasi haqida qanday fikrlar mavjud va xalqaro huquqda bu qanday tartibga solinadi?
52. Jus ad Bellum va Jus in Bello tamoyillarining kiberurushga taalluqliligini tushuntiring.
53. Xakerlar va kiberpanklarning axloqiy muammolari qanday va jamiyat ularga qanday munosabatda bo'lishi kerak?
54. Xaktivizm nima va u kiberetika nuqtai nazaridan qanday baholanadi?
55. Kiberbulling nima va uning jamiyatga salbiy ta'siri qanday namoyon bo'ladi?
56. Kiberbullingning zamonaviy ko'rinishlari (trolling, heyting, kiberstalking) haqida ma'lumot bering.
57. Kiberbullingdan himoyalanişning samarali usullari qaysilar?
58. Kompyuterga qaramlik muammosi qanday axloqiy va ijtimoiy oqibatlariga olib keladi?
59. Shaxsiy etika va korporativ etika tushunchalarining farqi nima va ular kiberfazoda qanday qo'llaniladi?
60. Xodimlarni boshqarishda axloqiy tamoyillarning ahamiyati qanday?
61. Internetda o'zini tutish va muloqot qilishning umumiy qoidalari qaysilar?
62. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bilan bog'liq asosiy axloqiy muammolarni sanab o'ting.
63. Zamonaviy jamiyatdagi axborot munosabatlari holatining axloqiy me'yorlarga ta'siri qanday?
64. Ochiq kodli dasturlarni ishlatishda qanday axloqiy majburiyatlar mavjud?
65. Sun'iy intellekt va blokcheyn texnologiyalaridan foydalanishda qanday etik tamoyillarga rioya qilish kerak?
66. Intellektual mulk tushunchasiga ta'rif bering va uning asosiy turlarini sanab o'ting.

67. Mualliflik huquqi va sanoat mulki o'rtasidagi asosiy farqlar nimalar?
68. Mualliflik huquqi to'g'risidagi qonunning mohiyati va himoya qilish mexanizmlarini yoritib bering.
69. Mualliflik huquqini himoya qilish belgisi (©) qanday shaklda va qayerda ko'rsatiladi?
70. Dasturiy ta'minotni mualliflik huquqi asosida ro'yxatdan o'tkazish tartibi qanday?
71. Ochiq kodli (open source) dasturiy ta'minot nima va uning asosiy afzalliklari qaysilar?
72. Yopiq kodli (closed source) dasturiy ta'minotga misollar keltiring va uning xususiyatlarini tushuntiring.
73. GPL litsenziyasining asosiy printsiplari nima va u qanday shartlarni o'z ichiga oladi?
74. MIT litsenziyasining xususiyatlari va boshqa litsenziyalardan farqi nimada?
75. Apache litsenziyasi qanday imkoniyatlarni beradi va qaysi loyihalarda ko'p qo'llaniladi?
76. Ochiq kodli loyiha uchun litsenziyani qanday tanlash kerak va bu qarorga qanday omillar ta'sir qiladi?
77. Shareware, Freeware va Open Source tushunchalarining farqini tushuntiring.
78. Tijorat siri nima va u qanday axborotlarni o'z ichiga oladi?
79. Xizmat siri va kasbiy maxfiylik o'rtasidagi farq nima? Misollar keltiring.
80. Davlat sirlariga nimalar kiradi va ular qanday himoyalangani?
81. Axborotni himoyalash darajasi maxfiylik grifi bilan qanday belgilangani?
82. Maxfiy hujjatlarni yuritish tartibida qanday talablarga rioya qilish kerak?
83. Axborot erkinligi va uning kafolatlari qonunchilikda qanday aks etgan?
84. O'zbekiston Respublikasida so'z erkinligi bo'yicha amalga oshirilgan islohotlar haqida ma'lumot bering.
85. Intellektual mulk huquqlarini buzishning kiberfazodagi ko'rinishlari qanday va ularga qarshi kurash choralari qaysilar?
86. Kiberxavfsizlik bo'yicha mutaxassis sifatida tashkilotda xavfsizlik hodisasini aniqlaganingizda, qanday ketma-ketlikda harakat qilishingiz kerak? Bosqichma-bosqich tushuntiring.
87. Ijtimoiy muhandislik hujumlaridan himoyalani uchun xodimlarni o'qitishda qanday metodlardan foydalanish samarali hisoblanadi?

88. Tashkilotda axborot xavfsizligi siyosatini joriy etishda duch kelinishi mumkin bo'lgan qiyinchiliklar qaysilar va ularni yengish yo'llari qanday?
89. Bulutli texnologiyalardan (cloud computing) foydalanishda axborot xavfsizligini ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlarini yoritib bering.
90. Internet of Things (IoT) qurilmalarining keng tarqalishi kiberxavfsizlikka qanday yangi tahdidlarni olib kelmoqda?
91. Sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan axloqiy dilemmalarni misollar bilan tushuntiring.
92. Blokcheyn texnologiyasining kiberxavfsizlikdagi afzalliklari va cheklovlarini taqqoslab tahlil qiling.
93. Kiberurush sharoitida fuqarolik infratuzilmasini himoya qilishning huquqiy va texnik jihatlarini yoritib bering.
94. Shaxsiy ma'lumotlarni qayta ishlashda "rozilik" tamoyilining amaliy qo'llanilishi qanday tartibda amalga oshiriladi?
95. Kiberjinoyatlarni tergov qilishda xalqaro hamkorlikning huquqiy asoslari va amaliy mexanizmlarini tushuntiring.
96. Raqamli transformatsiya davrida davlat organlarining kiberxavfsizlik bo'yicha mas'uliyati qanday o'zgarib bormoqda?
97. Yoshlarni kiberxavfsizlik madaniyatiga o'rgatishda ta'lim muassasalari qanday rol o'ynashi kerak?
98. Kiberfazoda anonimlik va shaxsni identifikatsiya qilish o'rtasidagi muvozanatni qanday ta'minlash mumkin?
99. Kelajakda kiberxavfsizlik sohasida qanday yangi kasblar va yo'nalishlar paydo bo'lishi kutilmoqda?
100. O'zbekistonda kiberhuquq va kiberetika sohasidagi qonunchilikni takomillashtirish bo'yicha qanday takliflar berardingiz?